

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egvenszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egész évre	12 "			Debrecen, Csapó-utca 9. — Telefon 275.
Vidékre: Negyedévre	5 "			
Egészévre:	20 "			

ROSTA.

Székely támad, székely bánja. Ismert régi magyar mondás. A véletlen egyszerre alkalmivá teszi most két irányban is.

Ithon a szörnyen félelmes lovagok rázák, csörgetik a hadi szerszámot, a nemzeti érdekek szabadalmas szóvitői. a kik hietlen módon dühösködnek a miatt, hogy a kormány dolgozni akar. Nyugodtan, zajtalanul és következetesen munkálkodni.

No de hiszen majd megmutatják ők, hogy e mögött valami iszonyu hazaárulás lappang. És köszörülük a fegyvert, csillogtatják a jó nép előtt hősi páncéljaikat: ide nézzén a világ! és lássa, hogyan terítik le a dicső hazafiság Dávidjai a gonosz Góliátot!

Góliát pedig mosolyogva hajol le és kiszedi a tarisznyából a kis parittyaköveket . . . és akkor látja, hogy ezek a parittyakövek — kenyérbélből csinálódtak.

* * *

Amoda messze Ázsiában pedig a rejtelmes mandzsu földön meg éppen megfordítva Góliát fenyegetőzik és kiabál, hogy így meg úgy, majd megmutatja ő, ki a legény a esárdában! Eddig csak szalad; hiába volt hála mögött a hatalmas cár egész birodalma, futás közben csak borzongott a háta. No de most már visszafordul és ő lesz a támadó és megveri, legyőzi a sárga faj apró Dávidjait, akárhányan legyenek.

A világsajtó pedig ökölnyi nagy és kövér betűkkel hirdeti, kürtöli a csodálatos eseményt, hogy a futamodó Kuropatkin, a ki fegyverrel eddig nem tudott kárt tenni az ellenségben, most tüzes szóval ront neki s ezzel akarja legyőzni.

Hát annyi bizonyos, hogy Kuropatkin tábornok eddig nem árulta el, ért-e a fegyverök diadalmas forogásához. De azt mindjárt első szórohamával bebizonyította, hogy mestere a szónak. Minden szava lángostor; minden szava sujt, lázít, lelkesít, gyilkol.

Ez a derék Kuropatkin alighanem — magyar származásu.

* * *

Levéll hullásnál, őszi hervadásnál, zugó hideg szélnél szomorubb magyar véreink egyre tömegesebb elszakadása az édes, szent anyaföldtől.

Fiuméből, a hazához hűtlen magyarság egyre forgalmasabb kikötőjéből repül a hír hozzánk villamos szárnyon, hogy a Slavóniai hajáról lemaradt kivándorlók ötszáznál nagyobb számu csapatát külön vonaton Anversbe utazott és Liverpoolban száll a Cunard-társaság Carpathia nevű gőzöskére. A Fiumében rekedt kivándorlók nyolc főnyi csoportja már elindult Amerikába; esütörtökön pedig ismét 400 kivándorlót indítanak utnak.

Hiába való hát minden marasztaló szó, a hazai rögnök nincs többé varázsa? Elfelejteti a magyar, hogy ez a föld, melyen annyiszor apáink vére folyt? Most már a verejtéke hullását is sajnálja tőle, ha nem kap érte jó kamatot bőven.

És mennek, tolongnak az amerikai hajókra egyre többen . . . Így pusztulunk, veszünk . . .

Van-e ennél busabb ének a világon?

Államhitel es parlamenti rend.

— okt. 12.

Az állami kiadások annyira megsaporodtak, hogy az államháztartásban csak nagy nehézséggel lehet az egyensúlyt fentartani. Az ugyan még nem szerencsétlenség, ha a kiadások szaporodnak; sokkal nagyobb baj, ha a kiadásokat kényszerűségből le kell szállítani. Még azt sem tartjuk megdöbbentőnek, ha a kiadások annyira fokozódnak, hogy azokat csak hitelművelettel lehet fedezni. De ennél már keservesebb, ha még így sem találja meg az állam a fedezetet. Emeltük az állami és vasuti tisztviselők és a jegyzők fizetését, óriási többletet idéztek elő az orosz-japán háborúból merített tanulságok, a parlament száz milliókat szavazott meg beruházási célokra és a közvélemény még több beruházást követel és joggal teszi ezt, mert nemesak az adózó polgárnak, de az államnak is vannak kötelezettségei. Ezeket az igényeket azonban már nem lehet kielégíteni az ugynevezett pénztári készletekből és mégis azt tartjuk, hogy a közvélemény támasztotta igények a lehetőségig teljesítendők. Erre azonban, ha nincs heverő pénzkészlet, csak két mód van.

Az egyik a bevételek fokozása az adók felemelése útján. Ezzel a móddal röviden végezhetünk, mert nem kell senkinek és, hála istonnek, a mérvadó pénzügyi körökben is lehetőleg kerülni óhajtják a lakosság minden újabb megterhelését.

Marad tehát az adósságesinálás, mint elkerülhetetlen mód arra, hogy a részben jogosult beruházási és egyéb igények kielégíttessenek. Ismételjük, hogy az adósságesinálás nem szerencsétlenség és bajt csak az esetben okoz, ha felesleges célokra és terhes feltételek mellett történik.

Bár olyan követelményekkel állunk szemben, melyek nem kisebb célra törekcsenek, minthogy öntözés és csatornázás révén még a szárazság következményeinek is elejét lehessen venni, nem foglalkozunk a felmerült óhajtások részleteivel, hanem egyszerűen koncendáljuk, hogy a beruházásokra irányuló igények jogosak és az állam tartozik azokat kielégíteni.

Magyarország ma már abban a helyzetben van, hogy kölcsöneivel nem kell házalnia. De az még nem elég, hogy kölcsönt kaphat: nyugateurópai feltételeket kell követelnie, hogy a kölcsön lehetőleg kis teherrel járjon, mert különben ismét az adóemeléssel kerülünk, melyet — legalább ez idő szerint — minden oldalról kerülni akarunk.

Már most, mi az első feltétele az olcsó és kedvező kölcsönnek? A megbízhatóság és a hitelképesség. Ámde mit gondolnak a magyar parlament nagy elégtelenei: megbízhatónak és hitelképesnek fogja-e a pénzpiac Magyarországot tekinteni, ha ismétlődnek a tavalyi parlamenti események? Nem tartjuk mi oly zzegénynek ezt az országot, hogy ne kaphasson kölcsönt még egy újabb obstrukció teljes folyamatban léte alatt is, de nemesak arról van szó, hogy kölcsönt kapjunk, hanem és főleg arról, hogy ez a kölcsön a lehető legkedvezőbb feltételek alatt jöjjön létre.

Ilyen feltételekre azonban nem számíthatunk, ha a par excellence parlamentáris Magyarországon a parlament

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeliaz étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-árakban üvegenként 4— kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti céggel legyen ellátva!

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

normális működése meg van akasztva. Amikor tehát elő kell készítenünk a talajt arra, hogy az állam iránt támasztott igények lehetőleg kielégítesenek, nagyon természetellenes dolog — hogy más kifejezést ne használjunk — ugyanakkor fira festeni egy újabb obstrukciót, mert ilyenek a pusztá említése is elég ok arra, hogy a kölesönadó terhesebb feltételekhez kösse a kölesönt.

Tudjuk, hogy igen fontos ügyek várnak elintézésre. Hónapok óta foglalkozunk a nehézségekkel, melyek a kiegyezés és a kereskedelmi szerződések megkötése elé tornyosulnak; rámutattunk arra is, hogy pártszempontból is vannak helyes elvi skrupulusok. Amde, ha azt kívánjuk, hogy az állam szekere minden nehézség dacára előre haladjon, hogy a pénzügyminiszter kielégítsen minden igényt, nem szabad az állam gépezetét pusztán elvi, különösebb pártelvi szempontból megakasztani.

A kiegyezést és a kereskedelmi szerződéseket el kell intézni, habozásnak nincs többé helye, a pénzügynek látnia kell, hogy legalább Magyarország gazdasági ügyeitrendbe hozta és így már ennél fogva is hitelképesebb, mint Ausztria, melynek minden gazdasági összeköttetése még a levegőben lóg.

Hogyan építenek Budapesten?

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 11.

Nagy riadalmat okozott tegnapelőtt délután az Újvilág-utcában az a hír, hogy a 13-ik számú ház, egy kétemeletes régibb épület, dűledezni kezd. E ház mellől ugyanis a 11-ik számú házat lebontották s bár ennek telke már hetek óta üresen áll, a támaszték nélkül maradt tűzfal csodálatosképpen épen akkor rokkant meg, mikor az építést megkezdték, illetőleg a szomszédház alapfalait kezdték lerakni. A tűzfal rogyását és repe-

dezéseit legelőször a munkások vették észre, mire megijedve abba hagyták a munkát és értesítették a fenyegetett ház lakóit. Azután nagy néptömeg gyűlt össze, mely rémülődözve látta, hogy a helyzet pillanatonként veszedelmesebbé válik, mert a kétemeletes tűzfalon egy emeletnyi magasságban szemmel látható görbe vonalú rés keletkezett.

Az építész vezetője akkor gerendákat támasztatott a falnak, s ideig-óráig a további veszedelmek elejét vette. Egyben értesítették a rendőrséget, a kerületi mérnöki hivatalt és az előjáróságot.

Mindhárom hatóság képviselői csakhamar megjelentek a helyszínén s a megtámasztás után is veszedelemben forgó lakásokat még az est folyamán kiürítették, a mi nem járt minden nehézség nélkül. A régi ház udvari helyiségeiben ugyanis sok szegény ember lakik, kik éjnekidején nem tudtak segíteni magukon. Laky Imre rendőrfelügyelőnek egész energiájára és humanitására volt szüksége, hogy a dolog simán végbemehetett és végre is karhatalmat nem kellett alkalmazni; sikerült ugyanis a kipakoltak számára szállásokat találni, melyekbe aztán önként beköltöztek.

A hivatalos eljárás javarésze azonban csak ezután következett: Konstatálni kellett a szokatlan jelenség okát, hogy miért rogyott meg a fal éppen akkor, a midőn a szomszéd ház alapfalait már hozzáépítették. — Laky rendőrfelügyelő ennek kinyomozására elrendelte, hogy az új alapból két helyen egy-egy méternyi szélességű pillért bontsanak le. S a lebontás megtörténte után kiderült, hogy építési lelkiismeretlenség történt, ugyanis a kőművesek három téglát vastagságú fal helyett csak egy sor téglát építettek bele a földbe, a szomszédfal felőli két sor téglát ellenben meg akarták takarítani, s hogy a fal mégis vastagnak lássék, az így keletkezett közbe törmelékét szórták.

A szomszédos tűzfal azonban, melynek alapja mellől a földet kiásták volt, a törmelékben nem talált elég szilárd támaszt, azt összenyomta és ha idejében meg nem támasztják, mérhetetlen szerencsétlenségnek lett volna okozója.

Hogy a mulasztás kit terhel, a későbbi vizsgálat fogja eldönteni, a rendőrfelügyelő kivánságára felvett jegyzőkönyv erre nem terjeszkedik ki, csak egyszerűen a talált és hivatalosan megállapított tényeket állapítja meg.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 11.

A tegnapi mozgalmat nyugalom váltotta fel, a folyosó azonban elég élénk. Persze a házszabályrevíziójának dolga foglalkoztatja az elméket. Itt van Kossuth Ferenc is, de nyilatkozatoktól tartózkodik, mert nem akar pártja határozatának elébe vágni. De annál inkább beszél a fiatalság és eszmécsereji odaösszegeződik, hogy a revíziót akármilyen formában is ellenzi. Ezt a vélekedést különösen Polonyi Géza hangoztatja. A jobb oldalon nyugalom uralkodik, mint ha mi sem zavarná a politika vizeit. Megjelent hívei közt Tisza István gróf is, kezében fekete táská. Majd az ellenzék táborába ment, ahol Kossuth Ferencel Polonyi Gézával konferált nagy hallgatóság jelenlétében. Arról esett szó, mikor tüzzék napirendre az olasz provizórium tárgyalását. Tisza István gróf kijelentette, hogy a dolog sürgős, mint-hogy az új szerződés október 15-én lép életbe. Polonyi azt vitatta, hogy a javaslatot még nem ismerik, így nem helyeselné, ha már holnap tárgyalnák. Tisza István gróf kijelentette, hogy nem ragaszkodik a holnaphoz, bár kijelenti, hogy a szerződés mulhatatlanul október 15-én lép életbe.

Ebben a pillanatban azonban megindult a csengők nyelvelése, az ülés megkezdődött.

*

Elnök: Perczel Dezső. Mindenekelőtt a tegnap elhunyt Franczisky Henrik képviselőt parentálta el.

Rosenberg Gyula előadó benyújtotta a közgazdasági bizottság jelentését az olasz provizóriumról.

Elnök: javasolja, hogy a Ház holnaputánra, csütörtökre tűzze napirendre.

Polonyi szólott a tárgyhöz és tiltakozott. Meg kell várni a házszabályokban megállapított három napi határidő elmúltát, anélkül inkább is, mert úgy látszik, hogy a kor-

Ünnepi romanc.

A doktor ur. Huszonnyole, harminc éves, halvány, csipetős ember, olyan kávéházi figura, amelyet ezeknek a villamfényes éjjeli menedékhelyeknek mindegyikén találni egy-kettőt. A pincérek csak azért szólítják doktor urnak, mert sejtelmük sines róla, hogy micsoda valójában. Ekzisztenciája a legbizonytalanabb alapokon nyugszik: ügyvédi irodákban dolgozik, regényeket fordít az antikváriusoknak, néha ír egy-egy cikket valamelyik jogi szaklapba. Közben hónapos szobában lakik és egyre készül valami szigorlatra, de lelke mélyen régen lemondott arról, hogy valaha csakugyan doktor legyen és hogy sorsa valamiképp jobbra forduljon.

A kávéházi pénztáros leány.
Történik Szilveszter-éjszakán.

A doktor ur: (a kassza melletti asztalnál ül és kékes lánggal égő pünesos pohara tartalmát kavargatja. A szájában szivar, a kedve kesernyés.) Nos, Juliska, mire gondol így Szilveszter éjszakán?

A pénztáros leány (a megszokott üzleti kacérsággal): Ejnye beh kíváncsi doktor ur!

A doktor ur: Nem kíváncsiságból kérdeztem. Komolyan érdekel. Vagy azt hiszi, nem érdekel, hogy mire gondol egy fiatal lány, a maga helyében Szilveszter-éjszakán?

A pénztáros lány: (sértődötten): Kérem, én tisztességes lány vagyok. Azt hiszik, mert valaki a kasszában ül, akármit lehet neki mondani: Kikérem magamnak! Nekem nincs semmiféle helyzetem! . . .

A doktor ur: Ne bolondozzék, Juliska. Csak nem akar velem ezen a szent estén összeveszni? Nézze: nem kell mindjárt mindent rosszra magyarázni. Nem akartam én magát megsérteni. De lássa, a maga helyzete nem egészen olyan mint más nőké. A legtöbb lány meg asszony most a szülei-vel, az urával, vagy a szeretőjével van, egy szóval azokkal, akik szeretik. Magának pedig itt kell ülni a kávéházban és hallgatni az én beszédemet, aki nem vagyok magának senkije.

A pénztáros lány: Ha nem akarom nem hallgatom. Külömben is én arról nem tehetek.

A doktor ur: Persze hogy nem tehet. De lássa. Epen azért érdekel, hogy mire gondol. Szeretném tudni, hogy arra-e, a mire én?

A pénztáros lány: Ugyan mi az?

A doktor ur: Az, hogy millió és millió ember van, aki, ha külömben üldözi is a baj, a gond, ha van is baja, meg bánata, ma mindazt elfelejtheti, ma örül és vidám azok között, akihez tartozik, akik szeretik. Arra, hogy a mai estén, amikor az élet egy darabja semmiségbe tűnik, annyi millió embernek van valakije, aki homlokáról elsimitja

a mult fájdalmát és ajakára reácsókolja a jövő reménységét, a ki vigasztalja és bátorítja. Hogy oly sokan vannak, akik ha küzködnek, ha szenvednek is, de tudják, hogy miért és az életnek az olyan megállóponjtján, mint az esztendő fordulása, ujat és mást tudnak várni . . . De magát ez talán nem is érdekli, Juliska . . .

A pénztáros leány: De, csak beszéljen. doktor ur.

A doktor ur: (álmodozva, inkább magának) Hát látja erre gondolok Juliska. Meg arra, hogy miért vagyunk épen mi azok, maga, meg én, akiknek itt kell ülni a kávéházban, megilletődés és reménység nélkül, se nem örvendve, se nem szenvedve, nem félve semmitől, nem várva semmit, ma is épen úgy, mint a szürke hétköznapokon, kitaszítva, egyedül?

A pénztáros lány: (halkan): Nem értem egészen . . . De úgy érzem, hogy igaza van . . .

A doktor ur: Igen Juliska: maga meg én kitaszítottak vagyunk. Magának épen úgy joga volna reá, mint a többi asszonynak, hogy ura legyen, aki gondoskodik róla, gyermekei legyenek, akiket szeressen, hogy legyen otthona, legyen tisztessége. En pedig úgy kellene, hogy elérhessem azt, amit az agyam gondolatával, a kezem munkájával megszerezhetek, hogy dolgozhassam, úgy mint mások, hogy szenvedhessek, hogy örülhessek, hogy élhessek. A helyet maga

mány e törvénysértő javaslat ügyében számít az ellenzéki képviselők tájékozatlanságára.

Perczel Dezső elnök idézi a házszabályokat, mely szerint rendkívüli esetekben három nappal előbb is meglehet kezdeni valamely javaslat tárgyalását.

Tisza István gróf kijelenti, hogy a mi dolog praktikumát illeti, meglehetősen mindegy, hogy egy nappal előbb vagy később kezdjük a tárgyalást. A kormány hozzájárul ahhoz, hogy csak tizennegyediken kezdje a Ház a tárgyalást. A korábbi tárgyalás egyébként az ellenzék érdeke, mert az egyezmény mindenesetre életbe lép, ha csak az ellenzék az életbeléptetést a kormány megbuktatásával meg nem akadályozza. Az ellenzéknek tehát érdeke, a minél előbb való tárgyalás, ha a kormányt minél előbb meg akarja bukattatni. (Derültség.)

Polonyi Géza kijelenti, hogy csak a taktikázás ellen volt kifogása.

A Ház az olasz provizórium tárgyalását tizennegyedikére tűzte ki.

A napirend szerint a kérvények ötödik sorjegyzékére térnek át.

Az önálló vámtérületet kérelmező irások állanak lefelül.

Babó Mihály a kérvényeket pártolja és azt indítványozza, hogy azokat olyan utasítással adják oda a kormánynak, hogy különösen vegye figyelembe.

A többség az egyszerű átutalás mellett döntött.

A kivándorlás ellen intézett kérvényeknél:

Kossuth Ferenc azt akarja, hogy a kormány a visszavándorlást szervezze.

Bátkay László azt akarja, tanítsák ki a kivándorlókat, hogy mi vár rájuk Amerikában.

A Ház a bizottsági javaslatot fogadja el. A kérvényeket a belügyi kormányhoz utasítják.

Rákóczi hamvainak hazaszállításáról szóló kérvényekre került a sor.

Kossuth Ferenc felvilágosítást kér, mikor szállítják haza a hamvakat?

Tisza István gróf kormányelnök kijelenti, hogy a mikor a legkegyelmesebb királyi kézirat megjelent, fölkerete a tudósokat, hogy járjanak kezébe, hogy a hazaszállítás méltóképen előkészíthessék. A dolog a kezdetlegesség stádiumában van. Nem állottak meg Rákóczinál, hanem kiterjedt a kormány figyelme azokra is, a kik vele küzdöttek. — Nyughelyük Kassán lesz a domban. Thököly Késmárkra kerül, végrendelete szerint a lutheránus templomba. Azt tervezi, hogy a hamvakat már a határon fogadják, majd pedig külön ünnep legyen Kassán, külön

ittül, a metszett kristály palackok és csillogó teás-kannák között disztárgynak, hogy csinos arcával növelje az üzlet forgalmát, garasnyi bérért, amiből meg sem élhet és amelyet, ha gyarapítani akar, a mosolyán kívül a testét is oda kell dobni a vendégeknek; én pedig regényt fordítok az antikváriusoknak és éhes szemmel, örökre kizárva belőle bámulom mindazt, ami az életben szép és jó. Erre gondolok én most, Szilveszter éjszakán Juliska . . .

(A kávéház márvány kandallóján a pompás rokkok óra tizenkettőt üt. A villamos lámpék kialusznak. A kávéház másik oldaláról pezsgős poharak összeesengése, mámoros kiáltások hangzanak: majd újra világos lesz.)

A doktor ur: Töltsön két pohár szilvóriumot, édes, kítaszított testvérem, szegény Juliska. Boldog újévet!

A pénztáros lány tölt. Koccintanak.)

A pénztáros lány (sirva): Boldog újévet, doktor ur! . . .

Bát tászeky Lajos.

pedig Késmárkon. *Reméli, hogy ez az ünnepély már a jövő tavasszon történik meg, a nemzethez méltó módon.* (Altalános helyeslés.)

Kossuth Ferenc köszönettel veszi tudomásul a felvilágosítást. Ohajtandó volna, hogy a konstantinápolyi lazaristák templomát a magyar nemzet hálából restaurálná, a mint ezt ez a szerzet kívánja. Azonkívül felkérendő volna a szultán, tegyen intézkedést, ne hogy a hamvak megbolygatásakor zendülés támadjon, és ez az ünnepélyt megzavarja.

Kubik Béla szintén tudomásul veszi a kijelentéseket, Rakovszky István szintén.

Tisza István gróf ismételtelen röviden nyilatkozott. A kormányt az vezette a hamvaknak vidéken elhelyezésében, mert történelmi szereplésünk ott zajlott le.

A bizottsági javaslat szerint a kérvényeket a kormányhoz utasítják.

Bors megye Lévára törvényszéket kér.

Lendenfrost László melegen pártolja. Kéri, hogy az aranyos-maróthi törvényszéket Lévára helyezték.

Klobusiczky János Aranyos-Maróth igazgató védi.

Gabányi Miklós: Jó kis szűzbeszéd! (Derültség.)

A kérvényt a kormánynak adják át.

Ezzel a kérvények sorsjegyzékét kime-ritették.

Holnapra apróbb javaslatokat tűztek napirendre, köztük a kvóta jelentést is.

Ezzel az ülés egynegyed egykor véget ért.

Egyház és Iskola.

Tisza István az ev. ref. zsinaton. A reformátusok nov. 10-iki zsinatján Tisza István gróf miniszterelnök is részt vesz. Erről a szándékáról értesítette is Széll Kálmán nagyszalontai egyház választott világi rendes zsinati képviselőt.

Szegédlelkész választás. Kállai Sándor végzett debreceni hittanhallgatót a hajdusoboszlói egyház legutóbb tartott presbiteri ülésén segédlelkésznek s vallásánának választotta.

Kedvezményes jegyek s zsinati képviselőknek. A kereskedelemügyi miniszter a november 10-én Budapesten tartandó ev. ref. zsinat tagjainak s rendes és pót képviselőinek részére a zsinat tartamára kedvezményes feláru vasuti jegyeket engedélyezett, a miről Kiss Áron püspököt hivatalosan értesítette.

Szerencsétlenség a New-York palotában.

— Leszakadt lift. —

Budapest, okt. 11.

Az Erzsébet-körúti New-York palota, a mely két esztendő előtt csaknem tűzvésznek esett áldozatul, az elmúlt este veszedelmes balesetnek volt a színhelye. A palota óriási felvonó fülkéje ugyanis este negyed kilenc órákor, a mikor a házszabályok szerint már tilos volt rajta a közlekedés, hirtelen leszakadt és a rajta ülő Kedovics Ferenc 30 éves viceházmestert félig agyonlapította.

A szerencsétlenséget legelőször Kardos József felvonókezelő vette észre, meghallotta a szerencsétlen ember ordításait és amilyen gyorsan tudott a segítségére sietett. A felvonó ott csüngött a földszint fölött alig másfél méterrel s a szerencsétlen embert odaszorította a falhoz.

A szerencsétlenség részletei a következők:

A Newyork palota felvonógépezete a házszabályok szerint reggel fél 6 órától este hét óráig működik. Hét órákor eloltják a felvonó lámpáját s a fülkét magát letoltják

a pincébe. Itt marad ezután másnap reggelig.

Tegnap este hét órákor Kardos József a felvonó kezelője szabályszerűen elvégezte a kötelességét, azután bement a házmesteri lakásba kis beszélgetésre. Jó rég lehetett már a szobában, mikor egyszerre nagy robaj és zuhanás hallatszott a lépcsőházból.

Kardos rosszat sejtett, kiugrott az ajtón át a lépcsőháza. Itt rettenetes látvány tárult a szeméi elé. A felvonó alig fél méternyire csüngött a földszint fölött elszakadt köteleken. Félig benn a fülkében, félig a falhoz odaszorítva pedig egy összeroncsolt emberi testet látott Kardos József.

Föllármázta az egész házat és mindenféle segédeszközökkel a szerencsétlen ember segélyére siettek. Tíz pernyi munka árán sikerült valahogy félrehúzni a felvonót és a fülke mögül véresen, összezúzva vonszolták elő az áldozatot Kedovics Ferencet.

Azonnal telefonáltak a mentőkért, akik gépkocsin rohantak ki a szerencsétlenség színhelyére. Kedovics sebeit bekötötték és reménytelen állapotban vitték a Rókusba.

Ma reggel valamivel jobban lett s a szerencsétlenség történetét így adja elő:

— Este negyed kilenc órákor a pincéből igyekeztem fel a II. emeleti lakásomra. Fáradt voltam nagyon s mert kéznél volt a felvonó, felültem rája. Már a második emeletet is elértem, amikor egyszerre iszonyu robbanást hallottam, a felvonó leszakadt, engem odanyomott a falhoz. Másra nem emlékszem.

Napi hírek.

Az időjelzőintézet jelentése.

Budapest, október 11. Változékony idő várható.

A király itthon. Félhivatalosan jelentik: A király közeli érkezését megelőző előkészületek miatt a királyi várkert Budán e hó 12-étől kezdve további intézkedésig zárva marad.

A vármegye közigazgatása szeptemberben. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta rendes havi ülését. Abból az alkalomból, hogy Domahidy Elemér főispán amerikai útja után ezuttal vette ismét kezébe a vármegye közigazgatásának vezetését, Weszprémy Zoltán vármegyei főjegyző úgy a közigazgatási bizottság tagjai mint a vármegye tisztviselői kara nevében melegen üdvözölte a főispánt és kérte, hogy nagy utjában szerzett tapasztalatait érvényesítse a vármegye fejlődésének és jóléte előmozdításának érdekében. Domahidy Elemér főispán szívélyes szavakkal köszönte meg az őt kellemesen érintő figyelmet. Nyugodtan ment, így szólott, hosszú utjára, mert tudta, hogy a vármegyét jó kezekben hagyja. Mint eddig is, ezután is minden erejét és tapasztalatait a vármegye előhaladása javára fogja fordítani. — Ezután a szakelődök terjesztették be jelentéseiket a múlt hó közigazgatási eseményeiről. Losonczy Almos dr. tiszti főorvos gondosan összeállított adatokkal mutatta ki a népesedési mozgalmat, amely 168 lélekkel több születést tüntet ki, mint ahány egyén elhalt. A közegészség kedvező volt, halálozások főleg a gyermekek közt fordultak elő emésztőszervi bajok folytán, aminek a sok gyümölcsfogyasztás az oka. A közutak építése nagy szorgalommal folyik és a püspökladányi valamint a vámospécsi utak még ez év vége előtt készen lesznek a kir. főmérnök jelentése szerint. Fauszt Elek pénzügyigazgató jelentette, hogy az adóbehajtás a múlt hóban kielégítő volt, csupán Hajdusoboszló maradt nagyon hátra. A pénzügyigazgató kívánságára a közigazgatási bizottság emélfogva kimondta Hajdusoboszló polgármesterére, adóügyi tanácsnokára és jegyzőjére, a teljes vagyoni felelősséget az adóhátralékért.

— **Teljes tanácsülés.** A városvezetés tegnap délután 3 órától hat óráig folytatták

a hétfőre megkezdett teljes tanácsulást *Domady* Elemér főispán elnöklésével. Az ülés egész idejét betöltötte az 1905. évi költségvetésre vonatkozó bizottsági javaslatok tárgyalása. A tanács az e hónap 19-én délután 3 órakor kezdődő közgyűlés összes tárgyait eszerint már előkészítette és javaslatával ellátta.

— **Őszi eső.** Oly rövidnek már a napok, elszálltak a madarak, vége a bájos őszi napfénynek, beállott — az őszi eső. Hűvös cseppek hulldogálnak alá s olyan bánatosan kopogtatják az asztaltot, mintha koporsóra hulló földgöngyök volnának. A sűrű felleg fátylon csak itt-ott tör át egy kíváncsi napsugár. Fakószínű az egész mindenség, a természet pompázó köntöse lerongyolódott, a ki vigságot keres, az többé nem a ligetek árnyában, erdők mélyiben jár utána, hanem a tavasszal és nyáron oly gyűlöletes szürke épülettömbök között igyekezik feltalálni. Azonban az őszi esőnek is van varázsa, hadd kopogjon csak az az őszi eső. A természet rendje kívánja ezt, őszi eső termékenyíti meg a földet s csak áldást hoz az emberiségnek. Cseppet se szomorkodjunk azon, hogy:

— Őszi idő, alig jöhet fel a nap,

Fészkeikből elszálltak a madarak. —

— **Álhir a Kubelik-párról.** Tegnap lapunkban közöltük mi is azt valamelyik brünni lap révén Budapestre került és onnan nekünk megsürgönyözött hirt, hogy Kubelikné Széll Marianne férje ellen válopert indított. A távirat késő éjjel érkezvén, nem volt alkalmunk afelől illetékes helyen értesüléseket szerezni. Azonban a saját hitünk-ből és az elöttünk — mint Debrecenben mindenki előtt — ismert körülmények mérlegelésével rögtön kijelentettük, hogy ez csak rosszakaratból vagy félreértésből származó álhir. A tegnapi nap folyamán a legilletékesebb helyről kaptuk meg cáfolatunk megerősítését. A Kubelik-pár a lehető legboldogabban él egymás mellett. Most Angliában tartja a világhírű művész hangverseny körútját. Az angol lapok valósággal ünneplik mint és a jelenkor legnagyobb lángelméi közé sorozzák, akinek csodás művésze hallgatóit a rajongásig lelkesíti. Szerető felesége mindenütt vele van. A dícsőség, fény és babérok közt sem mulasztják el egy nap se, hogy ne irjanak Debrecenbe szüleiknek, bessenyei Széll Farkas kir. táblai tanácselnöknek és nejeinek. Ezeket a leveleket a legmelegebb szeretet, a legtisztább boldogság hangja hatja át. Esményibb családi életet, minőt a Kubelik-pár folytat, képzelni sem lehet. Arról az asszonyról, aki oda hagyja szülőit, saját két gyermekét s követi férjét utain a messzítávolba, feláldozva anyai szíve nemes érzelmeit s ott csak is egyedül férjének él, annak a férjének, ki maga bevallja, hogy csak akkor van művészetétől áthatva, ha neje ott ül a közönség körében s figyel, hallgatja mindig a hegedűjéből szétáradó hangokat. Az ilyen ideális lelkű asszonyról anyagi érdekek után való sóvárgás egyáltalán fel nem tehető. Ez a két művész lélek, kik mint két meteor találkoztak a világuörben, hogy egymást szeretve boldogithassák, nem is tudnak egymás nélkül ellenni, a legnagyobb egyetértésben és boldogságban élnek.

A Kubelik körútja Angliában November 19-én ér véget, November 21-én Lisszabonba utaznak, December 22-én Madridban játszik Kubelik ez évben utoljára s karácsonykor már itthon lesznek a szerető nagy-

szülők s aranyos két kis babájok társaságában, a mikor is bizonyára módját fogják ejteni, hogy a róluk terjesztett minden alapot nélkülöző hírek szerzője kinyomoztassék.

— **Irodalmi ünnep Komáromban.** *Péczeli József* és *Tóth Lőrinc* emlékeztetere Komáromban emléktáblát leleplező irodalmi ünnepet rendeznek, melyen a Csokonai-kört Szávay Gyula fogja képviselni.

— **Kossuth mazoleuma.** Budapesten a Kerepesi-uti sirkertben a napokban egész esendben folyt le a Kossuth-mazoleum falazatának befejező ünnepe. A mazoleum, melyet Gerster Kálmán tervei szerint, Kleinovits és Báthory építészek vezetése mellett épült, külsőleg teljesen elkészült s a napokban már elbontják az állványokat is. A mazoleum külsejét gyönyörű figurális szobrász munkákkal fogják díszíteni. E díszítéseket Strobl Alajos tanár készíti s remélhetőleg tavaszig készen is lesz velök. Ekkor hozzáfognak a felső díszítéshez, a mely szintén teljesen művész kivitelű lesz.

— **Szedlák József temetése.** Nagy részvét mellett foly le tegnap Szedlák József temetése. A temetés délután fél 3-kor a Piac-utca 32 sz. alatti gyászháztól indult. Megjelent a debreceni iparosok legnagyobb része testületileg. A Kereskedelmi Kamara, az Ipartestület, az Iparos Kör, az Iparos ipjak Önképző egylete s a Szabók Szakegyletének tagjai teljes számban jelentek meg. A debreceni összes szabó üzletek tegnap délután zárva voltak a gyász miatt. A gyászkocsit a koszorúk halmazza borította. A fentemlitett egyletek megváltották magukat a koszorútól olyképen, hogy *Szedlák-alap* létesítésére gyűjtést indítottak: a gyűjtés eredményét a már létező 1000 koronát azon alaphoz csatolják, melynek kamataiból elaggott iparosokat segélyeznek.

— **Apponyi Albert — és a vasuti főnök.** A mikor Apponyi Albert gróf az amerikai útjára kelt, a békésvármegyei birtokáról szállt vasutra s a esorvási állomásról igyekezett a Békés-Csabáról induló gyorsvonatra. Minthogy azonban a esorvás—csabai vonalon késlekedés történt, a esorvási állomásfőnök táviratozott a Csabainak, hogy várják be (ha ez öt pernyi késéssel megtörténhetik) az Apponyit vivő vonatot. Ez megtörtént s így aztán Apponyi nem maradt le. Most azonban az aradi üzletvezetőség kérdőre vonta a esorvási állomásfőnököt s ennek az lett az eredménye, hogy ezt súlyosabb pénzbüntetésre ítélték.

— **A kórház szállítói.** A városi köz-kórháznak a fehérnemű s fűszer szállítóival kötött szerződése a napokban lejárt. Ezért a városi köz-kórházi bizottsága ajánlattételre hívta fel a debreceni kereskedőket. Nyolc ajánlat érkezett; három a fehérnemű s öt a fűszer szállításra. Az ajánlatok közt az árakra nézve eltérés alig volt s így a kórházi bizottság, tekintve azt, hogy *Kardos László* s *Komlóssy Lajos* éveken keresztül pontosan eszközölték a fehérnemű s fűszerárak szállítását, továbbra is őket bizta meg a kórház számára szükséges áruk szállításával.

A bizottság egyuttal 10 százalék drágasági pótlékot szavazott meg a köz-kórház élelmiszereinek a téli hónapokra. A négy kórházi irodai tisztviselőnek pedig 1000 korona drágasági pótlékkal javította fizetését.

— **Tóth Kálmán kitüntetése.** Megirtuk már, hogy a budapesti *Országos Központi Hitelszövetkezet* igazgatósága *Tóth Kálmán* debreceni ipartestületi elnököt meglehangú diszoklevéllel tüntette ki. A kitüntetés megérkezése óta tegnap volt az Ipartestület Hitelszövetkezetének első igazgatósági ülése. Az igazgatóság ezt az alkalmat felhasználta s *Tóth Kálmán* elnököt meleg ovációban részesítette. *K. Tóth Sámuel* igazgatósági tag szép beszédben fejezte ki az igazgatóság örömet az elnök kitüntetése felett. *Tóth Kálmán* meghatva mondott köszönetet az igazgatóság figyelméért s kijelen-

tette, hogy a kitüntetés nem tette elbizakodottá s Debrecen társadalmának ezután is olyan munkás tagja lesz, miut eddig volt.

— **Bárdi Gabi zsarolója.** Mulatságos fordulatú zsarolási eset történt a fővárosban. *Bárdi Gabi*, a szép színész, a ki mint *Zay grófné* egy idő óta a magánéletbe vonult vissza, a napokban levelet kapott, amelynek névtelen írója megfenyegeti a művésznőt, hogy ha e hó 10-én délután három óráig nem juttat a kezeihez 500 koronát, igen kellemetlen dolgokat fog róla egy olyan személynek tudomására hozni, aki természetesen és kötelességszerűleg erősen érdeklődik azokról. A pénzt *Bárdi Gabi*nak a jelzett időben személyesen kell *József nádor* szobra előtt a levél írójának átadni. A művésznő a rendőrségre vitte a levelet, ahol *Kreszányi Kálmán* detektív főnök *Kalmár* és *Plahy* detektiveket rendelte mellé, azzal, hogy kísérik a grófnét a találkozás helyére, rejtőzzenek ott el, s alkalmas pillanatban tartóztassák le a zsarolót. Ugy is történt. — *Alig* járkált *Bárdi Gabi* öt percig a szobor körül, máris jelentkezett egy elegánsan öltözött uriember. Eleinte csak távolról nézegette utóbb azonban nekibátorodott s megszólította a szép asszonyt. A rendőrök, akik csak erre vártak, hirtelen megragadták a fiatal embert s minden eilenkezése dacára bevitték a főkapitányságra. A társaságnak — a grófné is velük volt — *Kreszányi kapitány* előzőkenylen kinyitatta a különben állandóan osukott *Béla-utcai* kaput, nehogy a grófné kénytelen legyen a *Zrínyi-utca* felől bemenni, ahol állandóan egész sereg újságíró tanyázik. — Másfél óráig faggatták a fiatal embert, akiről végre kiderült, hogy *Dr. K. K.*-nak hívják s hogy neki eszeágában sem volt a művésznőt megszarolni. Nem irt neki levelet, sőt nem is ösmerte eddig a művésznőt, ma látta életében először. De a mint ott magánosan sétált, feltűnt neki a szép asszony, megszólította tehát. Eszeágában sem volt *Bárdi Gabi*t megszarolni. Ez volt a kellemetlen eset... *Dr. K. K.*-nak azonban mindezek dacára mégis sikerült *Bárdi Gabi*t megszarolni — egy félig bocsánatkérő, félig megboosató, meleg kézszorítás erejéig. Az igazi zsarolónak pedig nyoma veszett.

— **Mézeskalácsosok gyűlése.** A szelid mézeskalácsosok rájöttek arra, hogy őket nagy méltánytalanság éri azzal, hogy csak a vásári árusítást engedi meg nekik a városi tanács. Nagy folyamodást irtak tehát a tanáchoz, a minnek az eredménye az lett, hogy a tanács megengedte, hogy a város 7 forgalmas utca sarkán felállított bódékban a mézeskalácsosok árulhatják Debrecen híres iparágának édes termékét.

Ebben a tárgyban tartanak szerdán délután 3 órakor az Ipartestületen gyűlést. Azt kell ugyanis elhatározni, hogy melyek hát a legforgalmasabb helyei Debrecennek? Ime a mézeskalács ipar, mint — forgalmi mérték-hitelesítő: Eddig senkinek sem jutott eszébe azon gondolkozni, hogy a város legforgalmasabb utca sarkait kutassa. Aztán tárgyalni kell arról, hogy milyen legyen a forgási rend. T. i. sorban fognak rá kerülni a bódék — a mézeskalács mesterekre. S minden bódében minden nap más árul. A gyűlésen megjelenik *Aczél Géza* v. főmérnök is, hogy a bódé tervezetere nézve felvilágosítást kapjon, hogy azt a méz eskalácsosok kívánalmához képest készíthesse el.

— **Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatalnál bejelentették a következő haláleseteket: *Király Márton* ev. ref. 37 éves, *Nemes Mária* róm. kath. 9 éves, *Tóth András* ev. ref. 79 éves.

— **Borus hangulatok.** Homályos, őszi időben az ember kedélyhangulata is csak borus nem hiába mondják, a milyen az időjárás, olyan a kedélyhangulat is. A mai életnek csak egy gondja van: az ész, egy a törekvése: a megélhetés és egy eszméje: a könnyű meggazdagodás vágya. Hála, barátság, szeretet: csak képzelt dolgok, melyek valóságban nem léteznek, az érdek, az anyag melyhez bálvány módon ragaszkodunk, ösztetipor mindent. Az életnek nincsenek ol-

tárai, áldozó papjai és hívői. Nem lelkesedünk, de megfontolunk; számolunk, és az életre sokkal jobban vigyázunk, mint a becsületre. Az elmúlt idők szentséges emlékei csak: álom, ködbe fult látomány. A mai nemzedéknek drága az élete, a vagyona és az ideje s leszámítva azt a pár esztendő, a míg a gyerek legzsengőbb korában a Pósa Lajos újságját olvassa, hazaszeretetre senki se tanítja őt. A szülei házban legkevésbé. A mai viszonyok és erkölcsök között. ez az érzés, ép úgy mint a szív s önzetlen igaz barátság, hasznavehetetlen cikkek az élet vásárjában, nem lehet egyiket sem értékesíteni. Ma ott van a haza, hol az embor boldogul vagy magát jól érzi s a szeretet is csak addig tart, míg valakit önös céljainkra kihasználhatunk. Ilyen csalódás az élet, jobban mondva álom, melyből azonban szomorú a — felébredés.

— **Az állatorvos szabadságolása.** A földművelésügyi miniszter az állami állatorvosok szabadságolását rendeleti uton szabályozta. A rendeletet Debrecenbe is megküldötte. A nyolc napnál rövidebb ideig tartó szabadságot a főispántól, a hosszabb szabadságidőt pedig a minisztertől kell kérni s a kérvényben meg kell említeni azt is, hogy a kérvényező az év folyamán apró részletekben már mennyi szabadságot élvezett? Ha ez apró szabadságolások összege meghaladja a 21 napot, akkor a jobb szabadságot minden esetben csak a miniszter adhat.

— **Magyar név.** Schvarz Adolf debreceni lakos, valamint kiskorú gyermekei: Margit és Károly családi nevének Kovács-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Ha a férj szerelmes.** Ha a férj szerelmes, az még nem baj, ha a feleségébe szerelmes. De ha a feleségébe akkor lesz szerelmes, még pedig féltő, szenvedélyes, vad indulattal, a mikor attól két hónap óta törvénytelen elválva él, erre még az orffiumban is azt mondanák, hogy a már nagy baj! Ilyen nagy baj érte **Mogyoróssy Dezső** vasuti altisztet, s ki a feleségétől két hónap óta elválva él. A feleség szép fiatal 20 esztendőss asszonyka s a férj most érzi mit vesztett benne, mikor elvált tőle. Most hát minden módon visszaakarja hívni magához a feleséget. Az azonban sem hívásra, sem kérésre, sem fenyegetésre nem ment az anyja házából. A férj tegnapelőtt revolverrel ment a felesége lakására s halállal fenyegette. Az asszony az ahlakon keresztül menekült a veszedelmes embertől. Tegnap aztán a büntügyi osztályra ment, s onnan kért védelmet, nehogy a volt férj beválthassa gyilkos szándékát.

— **Szüret az Érmelléken.** Székelyhídon — mint tudósítónk írja — a szüret hivatalosan f. hó 17-ik napjára van kitűzve, de már 10-én sok helyen megfogják kezdeni a szedést, mert a szőlő erősen rothad. Több szőlő tulajdonos már napokkal ezelőtt próbaszüretet rendezett a must minőségének megállapíthatása céljából, mely nem remélt eredménnyel járt, mert a must már edesebb, mint tavaly október 18-án. Remélhető tehát, még pedig alaposan, hogy az idén kitűnő bor lesz, amit különben bizonyít az a körülmény is, hogy a borkereskedők már előre veszik a még lábán levő termést, hektoliterjét 26—30 koronáért, míg tavaly a rendes szüreti időben csak 18—20 koronát adtak érte. Különben a termés mennyiségileg talán meg fogja közelíteni a tavalyit, pedig tavaly csak középtermés volt.

— **Áthajtott a vonat előtt.** **Harsányi** Imre bérkocsisnak úgy látszik nagyon sürgős utja lehetett szept. 30-án délelőtt a szt. anna utcai temető melletti országúton. A mikor a vasuti vágányhoz ért, az utelzáró épen le volt bocsátva, mert a tartalék mozdony akkor vontatta a javítandó kocsikat a vaggongyárba. **Harsányi** leszállt a kocsijáról, felnyitotta az elzárót s közvetlen a robogó mozdony előtt áthajtott a vágányon. A rendőrség megbüntette a bravuros bérkocsist.

— **A megsértett vásári fotográfus.** Özv. Kovács Mihályné nagyon szegény asszony s 10 koronáját kivitte tegnap a vásárra, hogy némi szükséges dolgokat beszeressen. A pénz a zsebében volt. — Egyszer könyved surlódást érez, zsebéhez kap, de már akkor a 10 koronás bankjegye hiányzott. A vele előbbi pillanatban összesurlódó Oláh István vásári gyorsfényképező után sietett s kérte, adja vissza a pénzét. Oláh ekkor ropant dühbe jött, leszidta az asszonyt s földre buktatta. A közelbélő rendőrnek is leszidta összes hozzá tartozóit s a büntügyi osztályon is nagyban verte a mellét, hogy őt ne sértegessek ilyen gyanuval. A rendőrség vizsgálatot indított ez ügyben, de Oláhot már a hivatalos közegek sértegetéséért is megbüntetik.

— **Ékszer lopás.** **Steinaker** Auréltól e hó 5-én vagy 6-án 300 kor. értékű ékszereket s más házi felszereléseket elloptak. A lopás elkövetésével Nagy Erzsébet nevű eselődleányt gyanúsítják a ki előbb **Steinaker** kértél szolgált s 6-án hagyta el a helyét. Azóta a városból is eltűnt. Az rendőrség nyomozza.

— **Tolvaj napszámos.** **Kölczer** Mihály megfogadta egy napra **Oláh** Ferenc napszámost. A mikor Oláh a teendőit elvégezte, felvette a bérét s elment. Ez még nem volna baj, azonban némely házi számkokat véletlenségből magánál felejtett, s azt is elhozta. Ezért a kis véletlenségért megbüntetik a máskülönbben rendkívül derék napszámost.

— **Büvész-estély a Hungária kávéházban.** S. Vienne magyar származású világhírű büvész ma este rendkívül érdekes előadást rendez a Hungária kávéház helyiségében. A büvész mester, kinek mutatványai messze tulszárnyalják a szokott büvészeti trükköket, eddig különösen a világfürdőkön működött, a hol mindenütt a legnagyobb siker és elismerés kísérte új, megfajthetetlen produkcióit, melyek a mágia mnemoteknika és gondolatolvasás valóságos csodái. Az előadás szorosán családi jellegű. Felhívjuk a rendkívül érdekes előadásra mindazok figyelmét, kik szívesen szórakoznak a művészet ezen válfajával. Az előadás este fél kilenckor kezdődik.

— **Új virág és tájkép minták** víz és olaj festészethez egyedüli nagy választékban, úgy szintén olajfestéshez vásznat méterszámmra és felhuzva, valódi angol és solingeni zsebkések és ollók **Pongrácz Géza** papírgyáraktárában Debrecen, Bika szálloda mellett.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészet festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő ki, rakatban.

— **Ügyes detalista** fűszeres segéd azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadó-hivatalban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

— **Nyakkendő ujdonságok 1 koronától feljebb Feketénél.**

SZÍNHÁZ.

MÜSOR:

Okt. 12. **Faticia** daljáték, A. bérlet.
Okt. 13. **Bizánc** szimf. B. bérlet.
Okt. 14. **Eleven ördög** daljáték C. bérlet.
Okt. 15. **Bizánc** szimf. A. bérlet.
Okt. 16. D. u. A szabin nők elrablása bohózat. este: A **Kis császár**, daljáték. (Előszór.)

— **Eredeti színművek.** A magyar író végtelenül szomorú helyzetben van a magyar színpadokon. A közönség izlése eli-

fajult; a legtöbb ember, mint a szajkó, a hangoztatja, hogy mulatni, szórakozni, gondokat felejtetni megy a színházba, ezért szívesebben látja az idegen léhaságokat, mint a magyar szerzők jámbor kísérleteit. Még szomorubbá teszi a magyar írók helyzetét, hogy a külföldről érkező darabok, még pedig gyakran a belső értékre leggyarlóbbak rendkívül ügyes, hatásos, szinpadilag hibátlanul rendezett alakban, teljesen készen jutnak a színgazgatók kezébe. Az ily darabokkal tehát semmi különös veszélyesség nincsen, az igazgatók egyszerűen átveszik, a beállítást. A magyar műveket azonban itt-hon kell rendezni, előkészíteni, még pedig önállóan, mankó nélkül, eredeti tudással és leleménnyel. Erre pedig hiányzik a rendezői tehetség és kedv. Az igazgatók kockázata is nagyobb; mert ezeket az eredeti műveket még nem próbálták ki előzetesen száz meg száz előadáson. Így huzza aztán a magyar író mindig a rövidebbet; gyakori az eredeti darabok bukása és az eredeti színműirodalom nem fejlődhetik.

— **A vasárnapi tyúk.** Debrecen színházi közönsége nem panaszkodhatik: legalább minden vasárnap tyúk föl a fazekában. Ugyanis vasárnap este vannak a bérletszűnetes bemutató előadások. A legközelebbi új darab jövő vasárnap **A kis császár** lesz. **Stoll** Károly a volt tenorista s most nép, színházi rendező daljátéka, Mivel így a bérletk (a színházi közönség 90 százaléka) részére soha sem jut bemutató előadás igazán-kár volt a bemutató előadásokra külön bérletet nem hirdetni.

TÁVIRATOK.

A házszabályok módosítása.

Budapest, okt. 11. A szabadelvűpárt ma esti értekezletén **Tisza** István gróf bejelentette, hogy holnap bejegyzí a képviselőház indítványkönyvébe azt az indítványát, hogy a Ház küldjön ki **huszonegy tagu bizottságot a házszabályok módosításának kidolgozására.** A pártértekezlet a miniszterelnök szándékát helyesléssel fogadta.

Budapest, okt. 11. A függetlenségi Szederkényi-párt elhatározta, hogy a házszabályok módosításának még a bizottsági tárgyalásában sem vesz részt. A párt mindent elkövet az alkotmányromboló szándék megghusítása érdekében.

Egyházfejedelmek kinevezése.

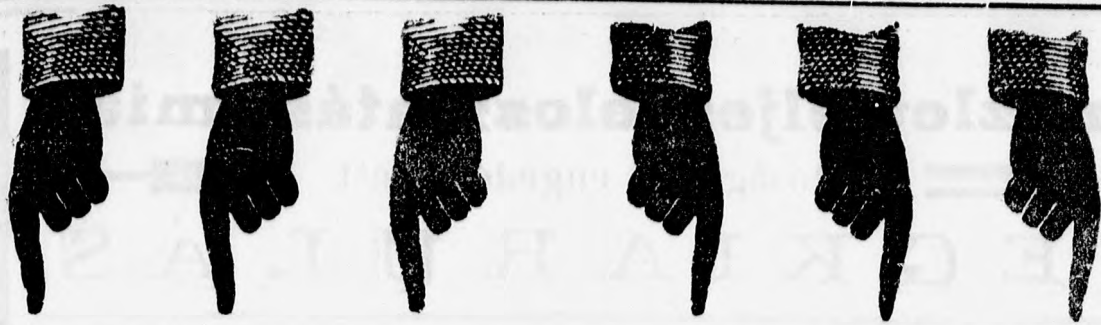
Budapest, okt. 11. Egyházi forrás szerint kalocsai érsekké **Bubics** Zsigmond kassai püspököt, rosznyói püspökké **Csernoch** János kanonokot és országgyűlési képviselőt nevezik ki. A pécsi püspökséget egyelőre nem töltik be, miután **Várad** Árpád dr. kanonok kinevezése ellen Rómában komoly akadályok merültek fel.

Vörösmarty Béla temetése.

Budapest, okt. 11. **Vörösmarty Béla** temetése ma délután ment végbe. A kuria másodelnökét, a nagy **Vörösmarty** fiát óriási részvét kísérte utolsó útján. Ravatalát egész nap sokan vették körül. A koporsót koszoruk halmaza borította. A temetésen a gyászoló testvéren, **Ilonán** és férjén **Székely Kálmán**on kívül megjelent **Plósz** miniszter, a kuria biráinak testülete, s a közélet számos előkelősége.

A japán-orosz háború.

Reval, okt. 11. A cári pár este visszavált **Pétervár** felé.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főáruháznak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereségnél többet fizettünk nagyrebecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket,

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. — .75 vagy kor. 1.50, 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 " " " 3.— " " 6.— 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi október hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruhá az osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágando. **TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben
 utánvételezni kérem (bélyegekből) A nem postautalvánnyal küldöm tetsző mellékelem bankjegyekben törlendő.

Pontos cím:

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más idege állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a hatyru szabad gyógyszerárban.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		
Budapest felé (vegyesvonat) —	d. u.	3 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8 57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12 07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10 31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd —	d. e.	11 12
Csak P.-Ladányig — — —	este	8 10
Csak P.-Ladányig motor menet —	reggel	5 08
Szatomár—M.-Sziget felé — —	d. u.	3 56
Csak Szatomárig (gyorsvonat) —	d. u.	6 51
Csak Szatomárig teher v. sz. sz. —	este	7 56
Szatomár—M.-Sziget felé — —	éjjel	2 50
Szatomár—M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	19 27
Csak Szatomárig — — —	reggel	5 10
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f. —	d. u.	4 11
Csak Nyiregyházaig — — —	d. u.	12 19
	m. á. vasutól	reggel 5 35
	vásártérről —	reggel 5 44
	m. á. vasutól	reggel 8 09
	vásártérről —	reggel 8 16
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. e. 11 07
	vásártérről —	d. e. 11 16
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutól	d. u. 4 25
	vásártérről —	d. u. 4 38
felé	m. á. vasutól	d. u. 12 11
	vásártérről —	d. u. 12 21
	m. á. vasutól	este 6 46
	vásártérről —	este 6 53
F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4 36
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 56
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól —	d. u.	4 06
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről —	d. u.	4 23
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 31
Budapestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v. —	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v. —	este	6 40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v. —	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v. —	este	9 35
Bpestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v. —	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v. —	reggel	9 —
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v. —	d. u.	2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	este	9 15
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)		
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat) —	d. u.	3 29
Budapest—Nagyvárad felőlgy v —	este	6 41
Budapest—N.-várad felől — —	éjjel	2 24
Budapest—Nagyvárad felől — —	d. u.	2 15
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 45
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5 10
Csak Szatomár felől — — —	reggel	8 46
Szatomár—M.-Szigetről — — —	d. e.	11 37
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat) —	d. u.	3 55
Csak M.-Szigetről — — —	este	10 31
Szatomár felől — — —	este	6 40
Csak Szatomárról — — —	reggel	8 30
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	11 31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs —	este	7 50
Csak Nyiregyháztól — — —	d. u.	3 48
Kassa—Miskolc felől — — —	reggel	7 32
	vásártérre —	reggel 7 40
	mávasuthoz —	d. e. 11 29
	vásártérre —	este 11 06
B.-Sz.-Mihály	mávasuthoz —	este 6 12
	vásártérre —	este 6 51
H.-Böszörmény	mávasuthoz —	este 9 57
	vásártérre —	d. u. 8 46
felől	mávasuthoz —	d. u. 1 52
	vásártérre —	d. u. 3 28
	mávasuthoz —	d. u. 3 34
F.-Abony felől vásártérre — —	d. u.	5 35
F.-Abony felől mávasuthoz — —	d. u.	5 45
O.-Köcs—Polgár felől vás. térre —	reggel	7 44
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz —	reggel	7 54
Derecske—Nagy-Léta felől — —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől — —	d. u.	3 12

Nagy raktár.

✂ Szőnyeg, ✂
 ✂ Fügöny, ✂
 ✂ Butorszövet, ✂
 ✂ Linoleum, ✂
 ✂ Bőrvászon, ✂
 Ágy és Asztalterítő,
 Flannel takaró,
 ✂ Pokróc, ✂
 Paplan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

Alkalmi vétel!

Helyszüke miatt sok szép szobai növényt olcsó árban lehet beszerezni

Pacelt János műkertészeti telepen

Margit-fürdővel szemben,

ugy Virág üzletében Kossuth-utca 1. szám. és most nagyvásár időtartama alatt piacon is elárúsítva lesznek.

Kérem az alkalmat felhasználni a ki szép dísznövények szobai dísznek beszerezni óhajt.

Kiváló tisztelettel

PACELT JÁNOS.

A Dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növeését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 korona
1 tégey Hajkenőcs ára 1 korona

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerertárában
DEBRECEN, Főtér 31. sz.

Az üzletteljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Szifft Aladár

Piac-utca 24.

Schroll-féle chiffonok és vásznak, női és férfi fehérnemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli tej- és nagykendők, asztalneműek és ágyterítők, batisztok, cartonok és zefirek, cérna pique és velour barchetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, keztük, harisnyák és kötények, bélések és rövidárúk stb.

Az összes raktáron lévő áruk

gyári áron alul végkiárúsítatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt is eladó. — Az üzlethelyiség kiadó.

Szifft Aladár Piac-utca 24.

Végkiárulás.

Végkiárulás.

Igérvények

3% magy. nyerem. jelzalog sorsjegyekről

Huzás Okt. 25. Főnyeremény 100.000 K. Ára: 4.— K.

Bécs városi sorsjegyekről

Huzás Nov. 2. Főnyeremény 400.000 K. Ára: 14 K.

Kapható a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bankban

Az intézetünk től tovább adott
37.690. sz. Ösztályosorsjegy
40.000 koronát nyert.

A gázkandallóval való fűtés

■ a legszebb, legbiztosabb és legjobban szabályozható, ■

■ nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel, nem rontja a levegőt, díszíti a lakást, ■

NEM DRÁGÁBB A FATÜZELÉSNEEL.

Berendezése megrendelhető a légszeszgyárnál.